

לך-לך

הדלקת נרות: 16:27

צאת השבת: 17:31

דף יומי: עירובין פ"ג

י"ג בחשוון תשפ"א

נצור - מטעי

בשעה טובה אנחנו חוזרות לקיים את שיעור הנשים בשבת. עקב המעבר לשעון חורף, השיעור יתקיים בשעה 10:30-11:15 בדשא של משפחת כרמון.

השבת יעביר את השיעור אי"ה הרב לנזר. נושא השיעור: "אברהם העברי-עמידה על עקרונותינו..". שיעור הנשים השבועי עם הרבנית לנזר, ממשיך להתקיים בימי רביעי, 21:15-21:45 (חצי שעה). עד להודעה חדשה, ניתן להשתתף בפועל, להגיע למרפסת של מש' לנזר, או לחילופין, להצטרף בזום. הקישור שנשלח- קבוע. להזכירכן, נושא השיעור: "א-ב' בחינוך ילדים". השבוע נעסוק ב-"אלוקים". מוזמנות בשמחה! כמובן, לא לשכוח להביא מסכה. שבת שלום!

את שיעור הגברים השבת יעביר הרב לנזר בנושא: "אברהם העברי-עמידה על עקרונותינו". השיעור יתקיים בסוף מניין שחרית המתחיל ב8, ברחבת בית הכנסת.

בטחון בה' / הרב יעקב לנזר

ויאמר ה' אל אברהם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך ... ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה: אומר רש"י: "שהדרך גורמת לשלשה דברים: ממעטת פריה ורביה, וממעטת את הממון, וממעטת את השם. לך הוזקק לשלש ברכות הללו שהבטיחו על הבנים, ועל הממון, ועל השם."

לא אחת יצא לי להרהר במהות ניסיונו של אברהם אבינו בהליכתו לארץ ישראל. הרי לו היינו אנו מקבלים צו אלוקי מפורש, עם הבטחות כאלה כמו שקיבל אברהם אבינו, לא היינו מקיימים? הרי כל אחד היה עושה זאת! ועוד, הרי הקב"ה נתן בידי אברהם את המפתח לברך אנשים, כדברי רש"י שם: "היה ברכה - הברכות נתונות בידך, עד עכשיו היו בידי, ברכתי את אדם ואת נח ואותך, ומעכשיו אתה תברך את אשר תחפוץ." יש לאברהם כוח עצום, הוא יכול להיות "רבי"! לכאורה, כולנו היינו נענים להצעה כזו!

חשבתי שאפשר לענות על כך בשני רבדים. אפשר לומר שלמרות שיש הבטחה מפורשת, צריך בהחלט ביטחון בה' כדי לעשות דברים המנוגדים לשכל האנושי. שהרי אומר רש"י, שהדרך ממעטת ג' דברים... ואם כן בדרך הטבע אין אברהם אמור לחזות במימוש ההבטחות. הדבר קשה במיוחד, שהרי הוא עוזב את המוכר והידוע והולך אל הלא ידוע. כל התירוצים היו יכולים להיות קיימים שלא ללכת. הרי הוא יאבד מהשפעתו על הסובב, הוא ימצא במקום זר ולא מוכר. הוא עוזב מעמד מכובד עם מאות תלמידים "הנפֶּשֶׁת אֶשֶׁר עִשָׂו בְּחָרָן" ולא יודע אם הם יבואו איתו את כל הדרך למקום הלא נודע. במיוחד שעל פי דרך הטבע הדרך ממעטת את הממון ומי יודע אם יוכל להכניס אורחים כשם שעשה בחרן. הדרך ממעטת גם פריה ורביה ומי יודע אם תהיה לו משפחה משלו שתקרין ותשפיע. ובכלל שמו הטוב שקנה לעצמו בעמל רב, בהדרכה וקרוב אנשים תחת כנפי השכינה, יתמוסס עם הגיעו למקום החדש [ע"פ המאור ושמשי]. ה' אמנם הבטיח ואגדלה שמך, אך יכול לעלות גם החשש שמא יגרום החטא, ואולי הוא גם לא יראה זרע מחשש זה, ולו היה סיכוי כל שהוא שיוליד בדרך הטבע, הרי אחרי הדרך הארוכה ודאי ימעט כוחו. יוצא אם כן שלא רק מסיבות של דאגה גשמית חשש אברהם אבינו, אלא גם שהשפעתו הרוחנית ולמעשה כל מפעל חייו עלול לרדת לטמיון.

כדי להבין זאת ניקח דוגמה מחיינו. בשולחן ערוך נפסק: "לעולם אין אדם מעני מן הצדקה, ולא דבר רע ולא היזק מתגלגל על ידה, שנאמר: והיה מעשה הצדקה שלום." וכתב שם הש"ך: "כי אם בדבר זה - שודאי יבוא כמו שאמרו חז"ל עשר תעשר עשר בשביל שתתעשר: [שו"ע יו"ד רמז]."

אם כן יש הבטחה של פוסק המקובל על כל כלל ישראל - ה"שולחן ערוך", שמתן צדקה אינו מעני את האדם. האם אנחנו באמת בוטחים בזה? כך גם בערוך השולחן: "ולא יאמר האדם איך אחסור ממוני ליתנם לעניים כי יש לו לדעת שאין הממון שלו, אלא פקדון בידו לעשות בו רצון המפקיד ורצונו שיתן צדקה. וזהו החלק הטוב שיהיה לו מממונו שנאמר [ישעיה נח, ח]: 'והלך לפניך צדקך' ועוד כי הדבר בדוק ומנוסה שלא לבד שלא יחסר לו בשביל הצדקה שנתן, אלא אדרבא תוסיף לו עושר וכבוד דכתיב: 'ובחנוני נא בזאת אם לא אפתח לכם ארובות השמים והריקותי לכם ברכה עד בלי

די' [מלאכי ג, י] ואמרו חז"ל בתענית [ט']. בכל אסור לנסות הקב"ה חוץ מזו כדכתיב ובחנוני וגו' [טור] וי"א דזהו רק במעשר ולא בצדקה דהך קרא אמעשר קאי [הפסוק עוסק במעשרות] ולא אשאר צדקה [ולא בשאר צדקה] ואין טעם נכון לחלק בזה... ולענ"ד אין שום סברא לחלק בכל אלו. וגם החוש מעיד מכמה עשירים שכל מה שנותנים יותר מתעשרים יותר. והגם שיש שעשירותם נאבד וזהו מהנסתרות לד' אלקינו ובוודאי טובתם היא ועל פי הרוב אינו כן. ועוד שהצדקה דוחה את הגזירות הקשות וברעב תציל ממות...": [ערוך השולחן יורה דעה סימן רמז] גם כאן מובאים דבריו של פוסק אחרון, המבטיח מפורשות שהצדקה מבטלת גזירות. למרות זאת יש לנו קושי גדול להאמין ולהתנהג בהתאם. כך להבדיל היה יכול להיות אצל אברהם אבינו. ואפילו שההבטחה לאברהם באה ישירות מה' יתברך, יכול היה להתפלפל ולהסביר לעצמו שיש חשש שחטאיו יגרמו לאי קיום ההבטחות, ועדיף להישאר בחרן ולהמשיך לקדש שם שמים במעשיו, ברי ושמא ברי עדיף, גם כך הצליח לעשות נפשות ולקרב אנשים לאמונה בה'. אברהם עמד בניסיון וקיבל את דברי ה' כפשוטם ללא תהיות וללא שאלות. ובזה גדלותו.

יש אפשרות להסביר קצת אחרת. אם נתבונן בפשט הפסוק וְאֶעֱשֶׂךָ לְגוֹי גָדוֹל וְאֶבְרַכְךָ וְאֶגְדְּלָה שְׁמֶךָ וְהָיָה בְרָכָה, אפשר להסביר שיש בו ברכה כללית, שיצמח מאברהם עם גדול. אך אולי הכוונה שיצמח ממנו בעקיפין עם גדול, כגון תלמידיו, שהרי תלמידיו של אדם נקראים בניו, אך הוא באמת לא יוליד, אלא רק יגדל את העם הגדול. יכולים להיות עוד הרבה פירושים לדברי ה', חלקם פחות מעודדים. לפיהם מתגבר החשש שאברהם באופן אישי יפסיד מההליכה לארץ. אך אברהם עומד בניסיון ומפרש את דברי ה' כמו רש"י. הוא לוקח את הצד החיובי, הוא בטוח שמעשיית רצון ה' לא תצא תקלה. כך גם במובן יותר קיצוני בניסיון העשירי- בעקידה. שם כבר לא ניתן לפרש שום פירוש חיובי מלבד האמונה הצרופה שמרצון ה' יוצא רק טוב גם אם לא רואים זאת כאן ועכשיו.

מובא בתהילים: "טוב לחסות בה' מבטח באדם". [תהלים קיח] שמעתי פירוש ש"ביטחון" משמעותו שיש הבטחה ואנו מאמינים ובטחים שהיא תקימה. בנוסף למושג ה"ביטחון" קיים מושג נוסף: "חיסיון". והכוונה לכך שחוסים בה' גם כשהוא לא הבטיח. אנו חוסים בה' כי אנו יודעים שיצא מזה טוב, גם אם אנו לא רואים כיצד. זו מעלתו של אברהם. הוא ידע שיהיה נכון וטוב לחסות בה' גם אם בעיני אדם ההליכה לארץ נראית צעד לא הגיוני. הוא חסה בה' וידע שמוכרח לצאת מזה טוב ולכן אולי פירש לעצמו את הבטחת ה' כמו שפירש רש"י ויצא מתוך כך בשמחה לארץ שה' יראה לו. ה' יזכנו לבטוח בו כדי שנזכה לעשות את רצונו!

הארה:

אחתן שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' פל-ימי תי לחזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו: כבר פסקנו להזכיר בתפילה יום יום, אך זאת צפייה שצריכה למלא את ליבנו. אנחנו גולים מבתי כנסיות ובתי מדרשות, מתאמצים להיזהר, להישמע לעצת המומחים שלא להדביק ולא להידבק, אך ללב אסור להשלים עם המצב. הלב חייב לשאוף לחזור לבית הכנסת, לחזור מתוך יחס מרומם יותר לבית מקדש מעט, לחזור ליראת המקום שנדע מתוכו להתרגל להלכות מורא מקדש. לשאוף לחזור לסדרי לימוד מלאים ולהפוך את בית הכנסת למרכז חיינו אך להתאמץ גם היום לשמור על סדרי לימוד עד כמה שאפשר מתוך אחריות וזהירות.

מנחה גדולה בימי שישי, של שיעון חורף תתקיים בשעה 12:20 ברחבת בית הכנסת.

שיעורי גברים

בעקבות מגבלות הקורונה יתקיימו שני שיעורי גברים בשבת. השיעור הראשון יהיה שיעור קצר בנושאים שונים. השיעור יתקיים לאחר התפילה במניין של 8.

כמו כן יתקיים שיעור קצר בהלכה לאחר תפילת מנחה.

נצח משרשיו יפרה / הרב יעקב לנדר

ציור וצילום של גרמי שמים

שאלה: ברצוננו להוציא לתלמידים חוברת על הלכות קדוש החודש, בה ההלכות ילוו בציורים ובצילומים להמחשה. האם הדבר מותר, או שמא יש איסור בציור או בצילום של הירח או השמש, מצד חשש עבודה זרה? בהזדמנות זאת רצינו לברר האם מותר לילדים או למבוגרים לצייר את השמש, הירח והכוכבים, ולצלם זריחה ושקיעה. תשובה:

הדין בשולחן ערוך

נאמר בשולחן ערוך יורה דעה הלכות עבודת כוכבים [קמא-ד]: "אסור לצייר צורות שבמדור שכינה... וצורת חמה ולבנה וכוכבים, אסור בין בולטות שוקעות. ואם הם להתלמד, להבין ולהורות, כולן מותרות אפילו בולטות. הגה ויש מתירין בשל רבים, דליכא חשדא".

שני היתרים נאמרו בדבר: א. 'להתלמד', ב. 'בשל רבים', כלומר במקום ציבורי, כי אין חשד שעושים זאת לצורך עבודה זרה. אמנם לגבי היתר 'בשל רבים' כתב הש"ך בשם רבינו ירוחם שאמנם אין חשד שעושים זאת לשם עבודה זרה, אך זה דבר מכוער.

מסביר הדרכי משה [והובא ברמ"א סעיף ב'] שבאיסור "לצייר צורות שבמדור שכינה... וצורת חמה ולבנה וכוכבים" אין הכוונה לאדם שמצייר עיגול ואומר 'זה שמש', 'זה ירח', אלא שעושה סימן בציור כך שידעו להכיר שמצייר את השמש והירח לשם עבודה זרה. כגון עושה חמה בצורת "מלך מעוטר יושב על עגלה" שניכר שמצייר את השמש לשם עבודה זרה.

הט"ז [שם סקי"ג] כתב שאין לצייר את המזלות בצורות המיוחדות שלהן שעליהם כתב הרמ"א, אך הוא מוסיף שאסור לציירם אף בצורת עיגול פשוט, אלא אם כן זה כדי להבין ולהורות. הט"ז מזכיר שהיו מחזורים שציירו בהם את צורת המזלות, וכתב שלא יפה לעשות כך.

הש"ך בנקודות הכסף שם חולק על הט"ז וכותב שציורי המזלות שבמחזורים נועדו 'להבין ולהורות', כיצד מסודרים הכוכבים במזלות השונים, ואם כן אין בהם בעיה.

ציורי כוכבים בתוך בית כנסת

בפתחי תשובה מובא מקרה שבו ציירו בצבע על דלתות בית הכנסת צורה של כוכבים, ושאלו אם זה מותר. הוא הביא בשם שו"ת שיש לאסור, שכן ציור בצבע נחשב כמשוקע בדלת, שאסור כמו שראינו לעיל בשולחן ערוך. מחד, היה מקום להתיר, כי בית הכנסת הוא 'של רבים' ואין שם חשד לעבודה זרה. מאידך, דווקא בבית הכנסת יש מקום לחשוד שהציור נעשה לשם תפילה וכדומה, ויש חשש שלא יכוונו רק לשם ה'. הפתחי תשובה עצמו חלק על דברי יוסף, וכתב שאדרבה, זו בדיוק הסיבה להתיר, היות שהרבים ודאי לא יעשו ציור לשם עבודה זרה במקום בולט. בסופו של דבר הוא מסיק שבכל זאת ראוי להחמיר, בגלל שהש"ך כתב שלא ראוי לסמוך על ההיתר של רבים.

גם בשו"ת חתם סופר יש התייחסות לשאלה דומה, על מקרה בו ציירו על דלתות בית הכנסת צורות של גרמי השמיים וכתבו את הפסוק: 'ממזרח שמש עד מבואו מהולל שם ה' ". לכאורה, כתיבת פסוק זה מעידה שבוודאי אין כוונת הציור לעבוד ע"ז, ולמרות זאת פסק החתם סופר לאסור. הוא הוכיח זאת מהט"ז שאם הוא החמיר בציור כוכבים במחזורים, על אף שאינם בולטים לעיני כל בזמן התפילה, ודאי יאסור ציור גלוי בבית הכנסת. גם הש"ך שהקל בציורי מזלות במחזור הקל רק בגלל שהם נועדו להתלמד, אך לקישוט סתם, יש לאסור. הוא מוסיף שעשו בציור מעין דוגמה של קרניים מבהיקות מהשמש כשם שהגויים מציירים את קרני הודו של משה רבינו, ולועג שזו הגשמה ופשוט שאין לצייר דברים כאלה.

תשובת הרב קוק על מחזור עם ציורי מזלות

גם בדברי הרב קוק זצ"ל [דעת כהן (ענייני יורה דעה) סימן סד] יש תשובה על ציורי מזלות במחזורים. בתשובתו הוא מזכיר את דברי התוספות מסכת יומא [נד.]: "נשאלתי על אותם שמציירים במחזורים צורות חיות ועופות אם יפה עושים אם לא והשבתי נ"ל דודאי לא יפה עושים שמתוך שמסתכלים בצורות הללו אין מכוונו לבם לאביהם שבשמים מיהו אין כאן איסור דלא תעשה לך פסל" וכן הביא המרדכי [מסכת עבודה זרה פרק כל הצלמים רמז תתנ] דברי המהר"מ מרוטנבורג הכותב: "אפילו ישראל מותר לצור צורות במיני צבעונים ואין בזה משום לא תעשה פסל, דלא אסור אלא פרצוף גמור [משוח] בששר, אבל במיני צבעונים מותר." ומכאן ראייה שאין איסור בציור. מאידך הוא מביא סוללה של ראשונים כדוגמת הרמב"ם בהלכות עבודה זרה [פרק ג הלכה יא] הכותב: "וכן אסור לצור דמות חמה ולבנה כוכבים מזלות ומלאכים שנאמר לא תעשון אתי לא תעשון כדמות שמש"י המשמשין לפני במום ואפילו על הלוח." [וכן משמע מהראב"ד, והבית יוסף מביא דברי ר"ת והתוספות והרא"ש שלא חילקו בין ציור לבלטיה או שקיעה] לדעתם אם היה מותר לצייר על לוח, לא היה קשה מדוע רבן גמליאל עשה צורות להראות לעדים, היה אפשר לומר שהיו לו לוחות מציורים. מזה לומד הרב

קוק שאם הגמרא אומרת שמותר לעשות צורות כדי להורות, משמע שעקרונית גם לצייר אסור, אלא אם כן יש סיבה מיוחדת, כגון ללמד את העדים. ואכן למעשה כך פסק החכמת אדם [שער איסור והיתר כלל פה סעיף ה]: "וכן אסור לעשות צורת חמה ולבנה וכוכבים כאותן הדמות שנראה לנו שגם הם משמשים שבמדור התחתון ובאלו אסור אפילו לצייר בסמנים שהרי גם ברקיע נראה לנו כן".

מוסיף הרב: "ובעיר מולדתי ראיתי בילדותי מצויר מעל הבימה למעלה בתקרה כל שנים עשר המזלות קבועים בגלגל, וכפי הנראה נהגו היתר לא לבד בשהייתם אלא ג"כ בעשייתם. אמנם למחות אין בנו כח, מאחר שיש להם עמוד גדול להשען עליו, שהיא דעת מוהר"מ מרוטנבורג, שבמדכי ..., שדעתו שונה מדעת הרמב"ם והראב"ד, האוסרים לפחות בחמה ולבנה כוכבים ומזלות גם על הלוח, ..." ומוסיף שיתכן שסברו שהאיסור הוא רק בצורות שהיו עובדי עבודה זרה מציירים, כמובא לעיל בשם הרמ"א, ולא בדברים אחרים. בסופו של דבר מסיק הרב זצ"ל לגבי הציור במחזורים שיש ללמד זכות על העושים זאת, על פי דברי הש"ך, הסובר שזה נקרא 'כדי להתלמד'. וכך כתב: "נראה שהוא מנהג עתיק מאד, שכבר הובא זכרונו בדברי הראשונים, וכיון שכבר למדו גדולים עליו זכות הנח להם לישראל כו'".

האם יש איסור בציור או תמונה חלקית?

עניין נוסף שיש לדון עליו הוא האם האיסור הוא רק על ציור בצורה שלמה או גם בצורה חסרה. הש"ך כותב [שם ס"ק כה]: "ונראה דכל צורות דאסרינן אינם אסורים אלא בצורה שלימה ממש כגון צורת אדם בשתי עיניים וחוטם שלם וכל הגוף וכיוצא בו, אבל לא חצי הציור כדרך קצת המציירים צד אחד של הצורה וזה אינו אסור נ"ל". בדרכי תשובה יש דיון האם מותר לצייר שמש וירח כשאינם שלמים. מחד המהר"מ אלשיך כותב שמותר לצייר שמש וירח כשאינם שלמים, ואכן זה מה שהיו מראים לעדים שבאים כדי לקדש את החודש. אך המהר"ט חלק עליו וכתב שגם אם מראים ירח כמו שהוא בתחילת החודש – אסור, שהרי זה גם חלק מהמראה שנראית הלבנה לעינינו, ומן הסתם התורה אסרה זאת. וכן כתב השואל ומשיב, ועוד. המהר"ט כתב שיש לאסור לצייר גם חצי עיגול של חמה כמו שנראית בזריחה ובשקיעה. אמנם בשו"ת שבט הלוי [שם] כתב: "אעפ"י שגם חצי לבנה אינה במציאות חצי לבנה דלעולם שלימה היא אלא כפי עמידתה נגד השמש כידוע מכ"מ כן מסתבר שסו"ס חמה נראה לעולם שלימה ומה שנכנסה בחלקה תחת האופק אינה סיבה לאסור גם חצי צורת חמה". ולפ"ז מותר לצייר חצי חמה אך לא חצי לבנה. (אך כבר חלקו עליו גם אחרוני זמננו כדוגמת הרב ברסנדורפר זצ"ל בשו"ת קנה הבושם [ח"ג נא] וכ"כ המנחת יצחק [ח"י עב], וסברו שאין לחלק בזה בין חמה ללבנה ואסור גם חצי עיגול).

בשו"ת אגרות משה [או"ח ח"ה ט] נשאל: "האם יש איסור בציורי חמה ולבנה שתינוקות עושין?" וענה: "בדבר התינוקות שמציירין בדיו ובצבע צורת לבנה וחמה. אם יש ממש דמיון להלבנה ולחמה, שאנשים גדולים יאמרו שהוא צורת חמה ולבנה, יש לאוסרם לאלו שבאו לחינוך. דהא בין הש"ך שם סק"ח, ובין הט"ז ס"ק י"ג, כתבו דגם צורת חמה ולבנה כפשוטן אסור לעשות. ולא רק מש"כ הרמ"א בסעיף ג' דהם צורות המתיחסות לחמה וללבנה... אלא גם כפשוטן. אבל וודאי דהוא רק כשיש דמיון ממש, שרוב תינוקות לא שייך שיעשו כן, ואם לא כן אינו כלום. והוא כמו שהביא בתר"ה מספר יד הקטנה, דרק אם בעיני הבריות דומה לחמה אסור. אבל בשביל זה לא טוב ללמד לתינוקות לעשות ציורי חמה ולבנה, דרוצים שילמדו ברוב זמן לעשות ציורים הדומות ממש, שזה הא הוא דבר אסור. ולמה לנו ללמדם, כיוון שכשיוכלו לצייר היטב נאסור להם.

יוצא אם כן למסקנת הרב פיינשטיין שאסור לצייר ציור שנראה ממש כמו חמה ולבנה, וממילא אין טעם ללמד את הילדים לצייר דברים כאלה, למרות שהציור שלהם אינו דומה ממש לחמה או ללבנה, כי אינם יודעים לצייר היטב. אך היות שכשיגדלו ייאסר עליהם, עדיף שלא יתרגלו לכך. (כך גם הורה הקנה בושם [שם] וכן הביא הרב זילברשטיין שליט"א בשם הרב אלישיב זצ"ל [חשוקי חמד נדרים כה].)

דין צילום של שמש

יש מקום לדון גם לגבי צילום של השמש. האם מותר, או אסור כשם שציור אסור. בעל שבט הלוי [שם ס"ק ה] כתב, שהיות שצילום אינו ציור אלא הטבעה של הנראה על גבי הפילם [בזמנו, ובזמננו -בזיכרון המחשב], אין זה כדרך ציור ויש מקום להקל יותר. עם זאת כתב שם [סק"ו] שאסור להשהות ברשותו תמונה של שקיעה וכדומה.

הרב חיים דוד הלוי ז"ל בספרו עשה לך רב כתב לגבי צילום, שניתן לצרף כמה סברות כדי להקל. מחד, דעת לא מעט ראשונים שמותר לצייר גם חמה ולבנה וכוכבים אם הציור אינו בולט ואינו שוקע. אמנם השולחן ערוך אסר זאת, ולכן ראוי להחמיר, אך יתכן שבצילום, שהוא שונה מציור, לא גזרו. בנוסף, לפי הרמ"א שפוסק שהציור אסור דווקא אם ניכר סמל או צורה של עבודה זרה, בצילום אין כל חשש של עבודה זרה, הוא לא מזכיר צורת עבודה זרה, ובייחוד שניכר שהצילום נעשה לשם יופי הזריחה או השקיעה. לעומתו המנחת יצחק כתב לאסור גם צילום, אף שאין להחזיק תמונות ואפילו שאין רואים בהן את מלוא העיגול.

תשובת הרב זילברשטיין שליט"א

הרב זילברשטיין שליט"א בחשוקי חמד על מסכת נדרים [דף כה]. דן בשאלה: מישהו זכה מטעם ישיבה מסוימת בתמונת צילום מרהיב של שקיעה. כשלמד את ההלכה שאל האם מותר לו לשמור אותה. אחר כל המשא ומתן כתב הרב זילברשטיין: "בוודאי יש מקום להחמיר שלא לעשות צורת השמש כלל, ואפילו לא חצי צורה, אבל מכל מקום לאחר שכבר נעשו, יש להקל להשהותם, מכמה טעמים: א. יש אומרים שאין איסור עשייה בציור, ב. יש אומרים שצילום הוא פחות מציור, ג. יש מקילין בחצי שמש... והרוצה להקל להשהות את התמונה בביתו יש לו על מי לסמוך. וכן אמר מו"ח מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל שמותר להחזיק תמונות שיש בהם ציור של שמש וירח, ומותר אפילו לקנותם, היות שאינו לא בולט ולא שוקע, אבל אסור לצייר שמש ירח וכוכבים, אפילו שאינם בולטים, ואפילו חצי שמש או ירח, וכן אסור לצלם."

דעת הילקוט יוסף

הילקוט יוסף בקצו"ע יורה דעה [סימן קמ-קמא - דין הצלמים וצורות ע"ז סעיף יב] כתב: "צורת חמה ולבנה וכוכבים אסור לעשות, בין שוקעות בין בולטות. ומצינו לרבים שנהגו להקל בדבר, בפרט לילדים קטנים, וסמכו על כמה חילוקים שכתבו הפוסקים, שיש אומרים שאם צורת החמה או הלבנה אינה שלימה, וחסר בה משהו, אין איסור בדבר. [רב פעלים. דרכי תשובה]. ויש מי שכתב שאם מציירים את החמה והלבנה בצבעים בלבד, דלית ביה מששא, מותר. [מהר"ם מרוטנבורג שמברדכי. וכ"כ בדעת כהן]. ודעת הרשב"א והריטב"א והרא"ש שאין איסור אלא בציור בולט. אבל בציור שוקע מותר. **אולם לדינא מרן סתם בשלחן ערוך שצורת חמה ולבנה וכוכבים אסור לעשות בין שוקעות בין בולטות.** ודעת המהר"ם אלשיך, שגם בציור חסר כגון צורת לבנה חסרה כמו שנראית בתחלת החודש במרום, יש לאסור. וכן דעת המהרי"מ ט."

צילום או ציור כדי ללמוד

לגבי ציור או צילום כדי ללמד הלכות קידוש החודש, כתוב במשנה במסכת ראש השנה [כד.]: "דמות צורות לבנה היו לו לרבן גמליאל בטבלא ובכותל בעלייתו, שבהן מראה את ההדיוטות, ואומר: הכזה ראת או כזה?" שואלת הגמרא: "ומי שרי? והכתיב לא תעשון אתי - לא תעשון כדמות שמיים! מתרצת הגמרא בתירוץ האחרון: "להתלמד עבד [עשה], וכתוב לא תלמד לעשות - אבל אתה למד להבין ולהורות." בשולחן ערוך נפסק, כאמור: "ואם הם להתלמד, להבין ולהורות, כולן מותרות אפילו בולטות." ומוסיף הרמ"א: "ויש מתירין בשל רבים, דליכא חשדא." ואם כן לכאורה ודאי שאפשר. אמנם כותב בשו"ת מנחת יצחק [ח"י עב]: "ורק אם הם להתלמד להבין ולהורות הי' אפשר למצוא היתר, וכדאיתא בשו"ע שם, אבל מי הוא שיוכל לומר שהגיע למדרגה זאת, וכי אי אפשר להתלמד בלא זה. ובספר חכמת אדם (כלל פ"ה סעי' ה') לא הביא כלל הא דלהתלמד... עולה מדבריו שגם כדי להתלמד זה לא פשוט ולא בטוח שמוסכם על כל הפוסקים, ואם כבר מתירים, יש לשקול האם הכרחי ללמד זאת באמצעות תמונות. לכן גם אם קשה ללמד את הנושא ללא ציורים או תמונות, זה מזיק שיקול דעת על כל ציור וציור, ולכן עדיף לוותר על כך. דבריו של המנחת יצחק מחודשים, כי ראינו שהש"ך התיר לצייר מזלות במחזורים, בהסתמכו על ההיתר 'להתלמד', למרות ששם זה פחות משמעותי, ובייחוד שכבר בתוספות רצו לאסור זאת משום היסח הדעת, ובכל זאת נהגו להתיר. כל שכן בנידון דידן, שמדובר על חוברת שכל מטרתה ללימוד. ואכן כותב בשו"ת שבט הלוי [שם]: "שאלה: האם מותר לצייר שמש וירח וכוכבים בפרשת בראשית כשלומדים עניני בריאת העולם? האם זה נחשב 'להתלמד' שמבואר בשו"ע (שם) שמותר, או לא, וכן מציירין חלום יוסף בפרשת וישב, האם זה בכלל להתלמד? תשובה: הרי הש"ך בנקודת הכסף התיר אפילו ציורים של י"ב מזלות מטעם להבין ולהורות ומכ"ש להתלמד כעניינו." עולה מדבריו שמותר לצייר את הכוכבים ואת השמש והירח אפילו כדי להמחיש את חלומי של יוסף, וגם זה נקרא 'להתלמד'. אם כך, כל שכן בענין לימוד הלכות קידוש החודש, שההמחשה בדורנו כמעט הכרחית, שנתיר זאת. ולכן למסקנה, נראה שיש לצרף את הדעות בראשונים הסוברות שציור וצילום אינם אסורים. ועל אף שדעות אלה לא נפסקו בשולחן ערוך, מצאנו שהאחרונים מצרפים אותם כסניף להיתר. וכן אפשר לצרף את ההיתר המובא בשולחן ערוך שמותר לצייר כדי להתלמד, וכן לצרף את דעת שבט הלוי שאפשר להרחיב את ההיתר של 'להתלמד' אפילו להמחשה פשוטה של דברים כגון חלום יוסף, וכן לצרף דברי הגמרא שהובאו להלכה ברמ"א שברבים אין חשד עבודה זרה. פשוט שאם מלמדים הלכות קידוש החודש אין כל חשד לעבודה זרה, ולכן נראה שיש היתר מבורר להכין חוברת מצוירת ומצולמת ללימוד הלכות קידוש החודש.

לסיכום:

- א. אין לצייר את גרמי השמים שלא לצורך לימודי.
- ב. אין למחות בילדים המציירים את השמש והירח והכוכבים בדרכם הפשוטה, אך אין ללמדם לעשות זאת.
- ג. נכון יותר לא לצלם את גוף השמש או הירח בזריחה או בשקיעה. מי שמצלם יש לו על מה לסמוך, אם כי ההיתר אינו מבורר לגמרי. אין כל איסור לצלם את גונו השקיעה והזריחה אם אין רואים את גוף השמש.

- ד. תליית תמונות שיש בהם זריחה או שקיעה ורואים בהן את גוף השמש, מותרת לדעת חלק מהפוסקים, ואסורה לדעת אחרים. היות שהרב אלישיב זצ"ל התיר, יש למתירים אילן גדול להיתלות בו.
- ה. מותר להכין חוברת לימודית שיש בה ציורים וציולומים הממחישים את הלכות קידוש החודש. יש להקפיד לא לצייר או לצלם חמה ולבנה שלא לצורך המחשה לימודית. לכן אין לעטר את החוברת בציור גרמי שמים ללא תועלת, ויש לתת את הדעך לכך שכל תמונה תהיה לצורך.
- ו. ציור שמש, ירח וכוכבים כדי להמחיש חלומו של יוסף וכדומה, יש מתירים ויש אוסרים. המתירים יכולים לסמוך על פסק הרב וזנר זצ"ל שהתיר.

באיזו כיתה אנחנו שואפים להיות? / נעם אליצור

- באיזו כיתה אנחנו (ההורים)? או באיזו כיתה אנחנו רוצים להיות.
- כשהייתי ביסודי היו עדיין אמהות שלא ידעו כל כך לקרוא.
- יתכן והיתה להן חכמת חיים וחכמת גידול ילדים אבל השכלה רשמית- מעט.
- אבל זה לא הדור שלי, ובוודאי לא של אלו שהם בני 30+ היום.
- השאלה היא באיזו כיתה אנחנו?
- לקרוא אנחנו יודעים. לדבר נכון, או לכתוב נכון, גם כן בדרך כלל יודעים, אם כי לפעמים טעויות קלות.
- האם אני כהורה אמור לדעת את התורה שהבן שלי לומד? לא מבחנים לרבנות אלא חומש, תנ"ך גם לאמא. או משנה – האבא.
- האם חשבון של כיתה ה- ו זה כבר מעבר, זה רק לילדים?
- נראה לי שלרובנו צריכה להיות שאיפה לדעת הכול ברמה של 3 יחידות, וללא מגמות.
- אחרת מה המסר- לומדים לשווא?
- הידע מאפשר בשיח עם הילדים ולא רק עזרה לילדים.
- אבל לא פחות חשוב, ואף יותר, זה פיתוח החשיבה, ההתבוננות, והסקרנות.
- לשאל שאלות של ילדים, והיום לכל שאלה ניתן למצוא תשובות ברשת.
- הכי חשוב בקודש ומידות, אבל מי שסקרן ושואל ידע לשאול גם כשילמד גמרא.
- למה העץ ירוק, ואיך המים עולים למעלה, ואיך המים עולים בקשית.
- לאן נעלם חצי ירח, האם הכוכבים קטנים או גדולים, מאירים או חשוכים?
- מה גורם שיהיו קיץ וחורף, ומה ההבדלים ביניהם?
- איך הכביסה מתייבשת בפחות מ 100 מעלות (קראתי לי שרק אז המים רותחים),
- ואיך אני מצליח להריח את הביסלי מרחוק, הרי האף שלי לא כמו של פינוקיו.
- נכון שהעיקר להיות טובים, ואוהבים. אבל דעת, להתבונן, עושה אותנו פעמים רבות עדינים
- ומקשיבים יותר, חיים יותר. העולם יפה יותר, מתחדש כל הזמן. הרבה יותר מעניין.

חפי מלווה סניף בנים

שלום לכולם, צהריים טובים או ערב טוב תלוי מתי אתם קוראים את זה.

ברוך השם לפני חודש זכיתי להיכנס לתפקיד החשוב והנחשק מלווה סניף בנים.

לפני שאגלה לכם מה זה אומר בדיוק, חשוב שתדעו:

א. לסניף יש השנה צוות הדרכה שלא היה מבייש ישוב של אלף משפחות. 14 מדריכים וקומנר איכותיים אחד אחד. באמת. ברוך השם עם השנים יש יותר חברה בכל שכבת גיל של הנוער ככה שאנו זוכים למדריכים שבאמת רוצים לתרום ולהיות עם החניכים ולא סתם באים כי התחננו אליהם.
ב. ברור לכולם. עיקר המשמעות של הסניף על החניך, היא ההשפעה החינוכית של בחור קרוב אליו בגיל, סחבק איתו, מישהו שנעים לחניך לדבר, להתייעץ ולהיות בקרבתו. זה באמת עובד ולכן חובה עלינו שאישיות המדריך והשפעתו יהיו ליראת שמיים ולמעשים טובים אחרת היה לנו הסניף לרועץ. אז כמו שנכתב לעיל זכינו לצוות הדרכה איכותי ביותר. חברה רציניים ויראי שמיים שלומדים תורה בישיבות, עוסקים בדברים טובים, ומשמשים דוגמה טובה מאוד לחניכים. זה ברכה גדולה ליישוב.

השבוע הייתי נוכח בפגישה של מנחם עם כלל סגל ההדרכה בקבר הגר המצרית(המצפה בכניסה לישוב..), היה מדהים. אמרתי להם וואלה אתם חיבים לצלם את עצמכם אבל לאף אחד לא היה את המכשיר הנכון(או הלא-נכון...) אז סתם שתהיו מבסוטים כל המדריכים על פלאפונים פשוטים "נוקיות" זה מדהים!

סחטיין על הישוב שלנו אין דברים כאלה!!! אנחנו המובילים בתחום בכל תנועת אריאל (ק"ו בתנועות אחרות...)

אם אתם עדיין איתי, התפקיד מתבטא בארבעה תחומים:

1) מול הקומנר – להציק לו, להעיר אותו מתרדמת השגרה שלא ינום ולא ישן, לתכנן איתו תוכנית שנתית אירועים סניפים והעיקר לשמור על שגרת פעילויות לאורך כל השנה.

2) מול המדריכים סדנאות וימי השתלמות איך להיות מחנכים טובים, עצות ודיבורים על אתגרי ההדרכה.

3) מול החניכים בעיקר השכבות הבוגרות, (ז – ט) שיחות הכנה לגיל ההתבגרות של אנשים מבחוץ ושלי ושילובן בנוער בכיתה ט.

4) וכן גם אתם ההורים- תקשורת איתכם ותיאום ציפיות מול ועדת נוער והגורמים בישוב.

נראה לי שזהו. תודה שקראתם עד כאן. כיף להיות חלק מהמפעל החשוב הזה ולהחשב שותף ליישוב. אשמח להצעות טובות (כאילו רעיונות, לא שידוכים אני כבר מאורס...) שלום נאור 0543929495

אזכרה לרב אהוד ברזילאי
במלאות 9 שנים לפטירתו של
הרב אהוד ברזילאי

השנה נציין אזכרה במוצאי שבת פרשת לך-
לך, בהתאם למגבלות הקורונה.
באזכרה יתקיים לימוד משותף וסעודת מלווה
מלכה

בשעה: 20:00

בחצר של משפחת גוטסמן

עזרת נשים פתוחה

מוזמנים להצטרף.

סניף נצרים אהובות שלנו!!

אז מה קורה?? איך עבר עליכן השבוע?? הלואי שטוב וכיף ושמח.

רק רוצות להזכיר למי שפספסה שבעוד קצת יותר משבוע מתחיל החודש שכולם חיכו לו כבר שנה!!
איזה כיף יהיה בחודש ארגון!!! ☺☺

אז חכו חכו לשבת פרשת וירא, שבת פתיחת חודש ארגון, שכמו כל דבר, גם הוא יהיה השנה במתכונת שונה. אז תישארו במתח ובסוף תראו איזה מיוחד ושווה הולך להיות!! יהיה בעז"ה שונה מהרגיל, אבל גם מקורי ומגניב בטירוף!! בשלוש מילים: **יש למה לחכות** ☺ אז תצטיידו בסבלנות ותגלו שבוע הבא מה מכינים לכן...

♣ והפתעה חדשה- ב"ה הפעולות חוזרות להיות גם בשבתות!! ניפגש בשבת לתפילה ופעולה לפי שבטים- כל שבט בנפרד. (המדריכות ישלחו שעה ומיקום מדויקים). לא לשכוח כחולבן, מסכה והמון שמחה ומצברוח ☺
אז שבת שלום ומבורך ושנזכה בעז"ה לעשות ולפעול רק טוב!

בציפיה לבנין אריאל,

אוהבות הכי ומחכות לראותכן בשבת, צוותשפ"א ☺

סניף נצרים בנים

כמה עצבונים

שבת שלום!

"כי אני יהודי" – חודש ארגון

אנחנו נתמקד השנה בחודש ארגון בהוקרת תודה לאנשים הנפלאים שסביבנו שתומכים בנו כל הזמן. וננסה לגעת בנושאים הקשורים לחודש הזה ולהעמיק בהם.

מבצע פופלוס (+פופ) השנה בעז"ה עולה רמה!!

(פרסום נושא החודש, פרגון לשבט שמעליכם, שי להורים, פרגון לנבחרי ציבור, שיפור פני החדר של השבט פסיפס ועוד ועוד.. תתכוננו למשהו גדול!)

כל נושא **המופעים**, ההצגות והריקודים בענני ספק כרגע. נחכה להתפתחויות ונדע מה מותר לנו לעשות. ככול הנראה נתמקד בעיקר בפעילות שבטית והתעסקות יותר ממוקדת בענייני החודש.

השיפוך הסניפי מתקדם המדריכים והשבט הגדול (נחלה) עוזרים לנו ממש ומסתערים על זה בכל הכח. שכוויח הזוי! בעז"ה בשבועות הקרובים נמשיך לשלבים מתקדמים יותר בשיפוך. וכרגיל תודה לחברי המזכירות שעוזרים לנו בלי סוף. מעריכים.

מזל טוב! יש לנו אח קטן בסניף.. ברוכים הבאים לסניף שלנו, שבט יסוד/גלעד/טרומ דביר!!

בציפיה לבנין אריאל!

מנחם מצליח

בעזרת ה' לא נחזור לשגרה / נעם אליצור

בעזרת ה' לא נחזור לשגרה!
אם העולם אינו הפקר, והקב"ה חושב לעשות טוב לעולם, לישראל בכלל, ולנו בפרט,
אזי לא לחנם הוא הביא לשינוי וביטול סדרי חיים בקודש ובחול.
לא לחנם יצאנו מבית הכנסת לרחוב,
לא לחנם פסו הלימודים הסדירים, ואיחז הקב"ה בתי כנסיות ובתי מדרשות,
לא לחנם השתנו סדרי חתונות ושמחות,
וגם להבדיל הלוויות,
לא לחנם אנשים סובלים בגוף ובחומר.
מה החשבון הכולל איננו יודעים, ואף לא החשבון הפרטי,
אבל דבר אחד ברור: לא לחנם – בכלל ובפרט.
מכיוון שאיננו יודעים לפרש, שאין נביא בישראל,
אין לנו אלא לעשות את המיטב הידוע לנו בעת הזאת.
לסלול דרכים חדשות איש איש:
כבן משפחה, כהורה, כסבא וסבתא, כבנים של ההורים שלנו, כאחים,
כעובדים במקום עבודתנו או במקום חדש,
כחבר קהילה, כחלק מעם ישראל.
וכשנחזור, לא נסכים לתת לעצמנו לחזור לשגרה.
אם קבלנו יותר אחריות הורית על הנוער שאינו בישיבות עכשיו-
לא נחזיר אותה לאחור,
אם גילינו דרכי תקשורת נוספים עם המשפחה- לא נשכח אותן מחר.
נאסוף את כל הנקודות הטובות, נהיה פתוחים לשינויים, נחשוב
מה היה טוב, מה גילינו בעצמנו, בדרכי חיינו שלא ידענו קודם, ונשתדל מאד ליצור שינויים ולבנות
שיגרה חדשה, שאולי חלק ממנה יהיה שתהיה במהותה פחות שגרתית,
יותר מרגישים בידיו של אבא שבשמים, שידע טוב מאיתנו לתכנן את דרכי חיינו.
נאסוף איש איש בליבו ובפנקסו, ומתוך כך במעשיו ומחשבותיו,
את הנקודות הטובות, המעשיות והליביות, הריגשיות והמחשבתיות,
ונזכה לשפע של ברכה חדשה.

חוגים ועניינים

הרצון להחזיר לשגרה את חיינו גדול מאוד. אנו מנסים להתאים את מערכת החוגים לכללי הקורונה. בשלב ראשון החלטנו לפתוח את חוג ג'ודו.

החוג יחזור לפעילות מיום ראשון כ"א בחשון, 8 לנובמבר, בדשא שליד האמפי, בקבוצות קטנות. (מסכות, קפסולות של 4). יתכן שימי פעילות החוג ושעות הפעילות ישתנו בהתאם לגודל הקבוצה. נעדכן על כך.

מי שנרשם בתחילת השנה נחשב כרשום ואין צורך להירשם שוב. מי שרוצה להסיר את רישומו או רוצה להצטרף, יכול לעשות זאת דרכי.

כמו כן, אנו משתדלים לנסות להתאים את שאר החוגים למגבלות המצב ולקיים את שאר חוגי המערכת. נעדכן.

שבת שלום, יעל בית הלחמי

מחייכי הלשון העברית

לא היה לי-מוד לתורה. בכל זאת ראיתי את סרטון ששלח הרב ללימוד בתורה, אחותי ראתה סרטון בתורה.

בחרנו בדרך אלטרנטיבית, טיול סביב הישוב מְסַע עֲקִיף. חשבנו שנפגוש עב כרס, שיריז פה גשם.

רציתי להזמין קניות מבחוץ אבל ההנחות התבטלו - סר חנם. משכורת הספיקה בקושי למשכנתא ולמה-שקנתה באינטרנט

מכבי שירותי בריאות מציינת את חודש המודעות לסרטן השד, החל בחודש אוקטובר.

שמחים להכיר לכם אף ד"ר אודית איטה גיבור, מומחית לכירורגיה כללית במרכז הרפואי הרצל 36 באופקים

ד"ר אודית משתפת בנושא בריאות השד:

"רוב מקרי סרטן השד אינם קשורים לגנטיקה או הסטוריה משפחתית, ועל כן אל תחשבי שאם אין במשפחתך מקרי סרטן שד (או שחלות), לך זה לא יקרה... בדיקה שגרתית פעם בשנה וגילוי מוקדם מצילים חיים".

בברכת בריאות שלמה,

מכבי שירותי בריאות

הודעות שונות

דציאון

השבת אבדה

מצאנו כמה כדורים צבעוניים, קולפן חדש וכן משחק לתינוק המיועד לתליה. נשמח להשיבם. משי' כרמון

השבת אבדה

נמצא רחפן בחולות מאחורי הבית של משפחת דמארי. ימסר לבעליו על פי סימנים. דביר רימון

דרושה ממלאת מקום למנהלת המעון

ליישוב נווה דרושה ממלאת מקום למנהלת המעון לתקי' של חופשת לידה כ-15 שבועות.

דרישות התפקיד:

א. תואר ראשון באחד מהתחומים הבאים: חינוך, עבודה סוציאלית, משאבי אנוש וכד'..

ב. ניסיון בניהול צוות עובדים.

ג. יחסי אנוש טובים (כלפי הורים, מוסדות ועוד) ד. ידע בסיסי בניהול תקציב.

*תחילת עבודה באזור חנוכה

המעוניינים נא לשלוח קורות חיים למייל:

maonave@gmail.com

עד ליום י' חשוון.

לבירור ושאלות ניתן לפנות: אורית פרנקו-

054-2335654

בברכה,

מזכירות היישוב ומנהלת המעון.

פרשת	לך לך
שיר השירים	16:17
הדלקת הנר	16:27
מנחה	16:36
תוספת שבת	16:52
שקיעה שישי	16:57
הודו	05:17
הנץ החמה	05:57
שחרית	7:30, 8:00
סוזק"ש: מג"א	08:06
סוזק"ש: גר"א	08:42
מנחה א	13:30
מנחה	15:45
שקיעה	16:56
ערבית א וצ"ש	17:31
ערבית ב	17:41
ערבית ג	18:01
צאת הכוכבים לר"ת	18:08
מנחה שבוע הבא	16:30
שחרית חול קבוע ברחוב קמה	07:00
ערבית חול קבוע ברחוב קמה	19:00

צלילה לעומקו המופלא של המקרא

בספרי נ. גאל דור

מפגש חי ומרומם עם אבות האומה וגדוליה, בעקבות עיון מעמיק בפשט הכתוב, חז"ל ראשונים ואחרונים. על פי המבט האחדותי במשנת הרב קוק

בהסמכת הרבנים: הרב צבי ישראל טאו, הרב משה בלייזר, הרב שלמה אבינר, הרב אלטון הורביץ הי"ד

054-5498706 להזמנת ספרים בחלוציות: ערן 052-9214081 להזמנת ספרים: www.tora-shlema.co.il

הסגר נגמר ואתם רוצים להזמין אורחים??
הצימר שלנו מחכה להם!

צימר מרווח, מאובזר ומפנק.
מתאים למשפחות גדולות
זוג+6+תינוק.

← הנחה לתושבי היישוב →

לפרטים בתייה ברמון
0525097726

בחסדי ה',
המשתלה-

"אצלנו בחצר" ...
מתרחבת!

מבחר שתילים ושיחים שאוהבים
את החול ויעשו לכם שמח! 😊

מזמנים בשמחה!
משפחת כהן
(יקיר ותחיה)

כדאי לתאם מראש.
יקיר: 0549215757